

til sin Tid kunde undgaa at indkøbe slet saa meget Jern i Udlandet og derved nedbringe Udgiften noget. Men det er, som sagt, et Spørgsmaal, som maa afgøres den Dag, da disse Planer skal udføres i Praksis.

Hvad endelig det tredje Forslag angaar, som Christiani & Nielsen har indsendt, saa afviger det meget lidt fra Statsbanernes Forslag; saa vidt man kan se, er der i Virkeligheden ikke anden Forskel, end at Christiani & Nielsens Forslag er noget dyrere, og Udvalget har derfor ikke ment, der var nogen særlig Grund til at afvige fra det Forslag, som er udarbejdet af Statsbaneledelsen.

Jeg skal indskrænke mig til de Bemærkninger, jeg her har fremsat, idet jeg henviser ærede Medlemmer til Betænkningen, som er ret udførlig, og i hvilken der findes alle de forskellige Bilag, som kan have Interesse til Bedømmelse af Lovforslaget. Endnu skal jeg kun tilføje, at et enkelt Medlem, det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen, som det vil ses af Betænkningen, har udtalt sig i en Særbetænkning og har udtalt sin Frygt for at gaa til Udførelsen af dette store Foretagende allerede nu. Da det ærede Medlem imidlertid er enig med Flertallet i de stillede Ændringsforslag og i det hele taget tiltræder de saglige Forbedringer, som Udvalget mener Lovforslaget er undergaaet, skal jeg ikke paa nærværende Tidspunkt opholde mig ved dette, idet jeg gaar ud fra, at der ved Lovforslagets tredje Behandling vil blive Lejlighed til at komme nærmere ind paa det. Jeg skal hermed anbefale de stillede Ændringsforslag til Vedtagelse.

Knud Kristensen: Ændringsforslaget under Nr. 3 vil jeg anbefale ærede Medlemmer at stemme imod, og jeg skal tillade mig at begrunde dette. Maa jeg først have Lov til at fremkomme med en kort historisk Redegørelse. For en ca. 25 Aar siden, altsaa omkring ved Aarhundredskiftet, var der i Egnen mellem Aarhus og Randers Tanker oppe om at faa anlagt en lokal Jernbane. Kort efter kom den Tanke frem i Stedet for en Dampbane at anlægge en elektrisk Bane. Denne Tanke vandt efterhaanden mere Terræn og fik større og større Tilslutning i de interesserede Kommuner, og der blev foretaget forskellige Forarbejder til Planens Realisation. Der blev dannet et kommunalt Andelsselskab til Anlæg af og eventuel Drift af den paagældende elektriske Bane, og der blev søgt Eneretsbevilling til Anlæg af denne Bane. En saadan Eneretsbevilling blev bevilget af Statsmagten, og der

blev skaffet Garanti for den fornødne Kapital til Anlæg af Banen. Man var ved Verdenskrigens Udbrud i alt væsentligt kommet saa vidt frem, at Banebygningen kunde paabegyndes; men Verdenskrigens Udbrud bragte en saadan Usikkerhed ind i alle Forhold, at det er ganske naturligt, at ogsaa Arbejdet ved denne Bane blev forstyrret. I Begyndelsen var det vel nok navnlig Usikkerheden med Hensyn til de økonomiske Forhold, der gjorde Egnens Befolkning betænkelig ved at paabegynde Bygningen, og længere hen var det vel ogsaa en medvirkende Aarsag, at det blev saa vanskeligt at fremskaffe det Materiale, som skulde benyttes ved Bygningen af Banen.

Planen blev dog ikke opgivet af Egnens Befolkning, tværtimod. Arbejdet blev imidlertid forsinket saa lang Tid, at det ikke kunde gennemføres indenfor det Tidsrum, da Eneretsbevillingen havde Gyldighed, og derfor ansøgte de interesserede Kommuner, da Eneretsbevillingens Gyldighed var ved at udløbe, Ministeriet om at søge Lovhjemmel for en Forlængelse af Eneretsbevillingen paa 2 Aar. Dette blev nægtet af det daværende Ministerium, og det blev ikke nægtet, fordi denne Egn ikke ønskede at faa den Bane, eller fordi der ikke var fuldkommen Enighed om, at Banen skulde bygges, men fordi Statsbanerne havde andre Planer, som de ønskede gennemført. De ønskede nemlig at holde Muligheden aaben for, at Lovgivningsmagten kunde træffe Bestemmelser om indenfor den nærmeste Fremtid at anlægge en direkte Statsbane fra Aarhus til Randers. Det er jo givet, at hvis en saadan Bane skulde anlægges, saa kunde man ikke samtidig have en lokal elektrisk Bane.

Jeg vil gerne med den højtærede Formands Tilladelse oplæse et Par Citater til Belysning af, at Grunden til, at denne Eneretsbevilling ikke blev fornyet, ikke var den, at Befolkningen ikke ønskede det, men derimod de Planer, der næredes af det daværende Ministerium, og som det mente at have grundet Haab om, at Rigsdagen vilde slutte sig til. De Citater, jeg vil oplæse, stammer fra en Beretning om en Konference, som Bestyrelsen eller i hvert Tilfælde Bestyrelsesmedlemmer for den paatænkte elektriske Bane havde med den daværende Trafikminister Hr. Hassing Jørgensen. Ministeren for offentlige Arbejder udtalte, at naar han ikke i sin Skrivelse af 28. August havde kunnet imødekomme Bestyrelsens Andragende af 24. Juli om Forlængelse af Eneretsbevillingen i 2 Aar, var Grunden den, at han maatte forbeholde sig Ret til